

यथासूक्ष्मः स्थूलश्चायं पदार्थः एवं कालोऽप्यनुमितः चकारान्मध्यमाऽवस्था गृह्यते संस्थानं परमाण्वाद्यवस्था तस्य भुक्तिः व्याप्तिः तया भगवानि
तिहरेः शक्तिः स्वतोऽव्यक्तः व्यक्तं भुंक्ते व्याप्नोति परिच्छिन्नं त्तीति तथा विभुः उत्पत्त्यादिषु दक्षः ॥ ३ ॥ एतदेव प्रपंचयति स इत्यादिना सतः प्रपं
चस्य परमाणुतां परमाण्ववस्थां यो भुंक्ते सकालः परमाणुः तस्यैवाविशेषं साकल्यं यो भुंक्ते स परममहान् अयमर्थः ग्रहर्क्षताराचक्रस्थ इत्यादिना य
त्सूर्यपर्यटनं वक्ष्यते तत्र सूर्यो यावता परमाणुदेशमतिक्रामति तावान्कालः परमाणुः यावता च द्वादशराश्यात्मकं सर्वं भुवनकोशम् अतिक्रामति स प
रममहान् संवत्सरात्मकः कालः तस्यैवावृत्त्या युगमन्वन्तरादिक्रमेण द्विपरार्धो तत्त्वमिति तथा च पंचमे सूर्यगत्यैव कालादिविभागं वक्ष्यति ॥ ४ ॥
इदानीं द्युणुकादिलक्षणपूर्वकं मध्यमकालावस्थां कथयति द्वौ परमाणू अणुः स्यात् त्रयोऽणवस्त्रसरेणुः सतुप्रत्यक्ष इत्याह जालार्कैति गवाक्षप्रविष्टे

एवं कालोऽप्यनुमितः सौक्ष्म्ये स्थौल्ये च सत्तम ॥ संस्थानभुक्त्या भगवानव्यक्तो व्यक्तभुग्विभुः ॥ ३ ॥ सकालः
परमाणुर्वै यो भुंक्ते परमाणुताम् ॥ ततो विशेषभुग्यस्तु सकालः परमो महान् ॥ ४ ॥ अणुर्द्वौ परमाणू स्यात्त्रसरेणु
स्त्रयस्मृतः ॥ जालार्कैरश्म्यवगतः खमेवानुपतन्नगात् ॥ ५ ॥ त्रसरेणुत्रिकं भुंक्ते यः कालः स त्रुटिः स्मृतः ॥ शत
भागस्तु वेधः स्यात्तैस्त्रिभिस्तुलवः स्मृतः ॥ ६ ॥ निमेषस्त्रिलवोज्ञेय आघातस्ते त्रयः क्षणः ॥ क्षणान् पंचविदुः का
ष्ठां लघुतादशपंचच ॥ ७ ॥ लघूनि वै समाघातादशपंचचनाडिका ॥ ते द्वे मुहूर्तः प्रहरः षड्यामः सप्तवानृणाम् ॥
॥ ८ ॥ द्वादशार्धपलोन्मानं चतुर्भिश्चतुरंगुलैः ॥ स्वर्णमापैः कृतच्छिद्रं यावत्प्रस्थजलप्लुतम् ॥ ९ ॥

ष्वर्करश्मिष्ववगतः कोऽसौ योऽतिलघुत्वेन खमेवानुपतन्नगात्गतः पाठांतरं खमेवानुपतन्नवगतः नतु गां पृथ्वीम् ॥ ५ ॥ शतं भागाः त्रुटिरूपाः य
स्मिन्सवेधः ॥ ६ ॥ ते निमेषास्त्रयः क्षण इत्याघातः काष्ठाः पंचदश एकं लघु ॥ ७ ॥ नाडिकाः षट्सप्तवा प्रहरः स एव यामो दिनस्य रात्रेश्चतुर्थो
भागः ज्हासे षट्पट्वद्वौ सप्तसंध्यांशमुहूर्तद्वयं विनेति ज्ञातव्यम् तत्राप्यनियमार्थो वाशब्दः प्रत्यहंतद्भेदानां गणयितुमशक्यत्वात् ॥ ८ ॥ नाडिकाया उ
न्मानमाह उन्मीयते अनेनेति उन्मानं पात्रं षट्पलताम्रविरचितम् पंचगुंजो माषः तैश्चतुर्भिश्चतुरंगुलायामशलाकारूपेण रचितैः कृतमूलच्छिद्रं तेन
छिद्रेण यावत्प्रस्थपरिमितं जलं प्रविशति तेन च प्लुतं निमग्नं भवति तावान्कालो नाडिका अत्र पलच्छिद्रयोराधिक्ये शीघ्रं निमज्जेत् अल्पत्वे च विलंबेने
ति पलशलाकयोर्नियमः ॥ ९ ॥